

Arzular böyük, hədəflər çox...

Azərbaycanın istedadlı şagirdlərinin üzə çıxarılmasında "Sabahın alimləri" XII Respublika müsabiqəsinin mühüm rolu var. Müsabiqə yuxarı sinif şagirdlərinin müasir tədqiqat metodlarına yiyələnməsini təmin edir, bu sahədəki fəaliyyətlərini stimullaşdırır, ali təhsil müəssisələri və elmi təşkilatlarla ümumtəhsil məktəbləri arasında əlaqələri genişləndirir. Bir sözlə, "Sabahın alimi" adını qazanmaq gələcək uğurlar üçün açar rolunu oynayır. Bakı Dövlət Universitetinin (BDU) nəzdindəki "Gənc istedadlar" liseyinin şagirdləri də hər il keçirilən müsabiqənin qalibləri sırasında yer alırlar. Təsadüfi deyil ki, "Sabahın alimləri" XII Respublika müsabiqəsində liseyin 10 şagirdi qalib olub. Onları yaxından tanıyaq.

biqədə II yeri qazanıb. Onun fikrincə, biologiyada hələ də araşdırılmamış məqamlar var. Bunları araşdırmaqla gələcəkdə çözümlə tapılmayan bir çox məsələləri həll etmək mümkündür.

Müsabiqədə III yerin qalibləri - "Gələcəkdə həkim olacağam"- deyən Aytac Əliyeva və həmkarı Cəfər Cəfərov isə qida təhlükəsizliyi istiqamətində araşdırma aparıblar. Onlar bildirirlər ki, nano-hissəciklərin bitkilərdə yaratdığı təsirlər qidalarda öz əksini tapır və bu, insan mədəsində ziyanlı kimyəvi reaksiyalara, hətta zəhərlənmə hallarına səbəb ola bilər. Məhz bu təqdimatla Aytac Cəfər müsabiqədə biologiya istiqaməti üzrə III yeri qazanıblar.

Gənc istedadların ən balacası olan Ərhun Abdullazadə IX sinifdə oxumasına baxmayaraq, müsabiqədə fizika istiqaməti üzrə elektrik enerjisinin alınmasının fərqli yolları-

XI sinif şagirdləri Misir Hüseynli və Aysan Hacıyeva fizika və astronomiya, Ayaz Ömərli və Ömər İbrahimov kimya istiqaməti üzrə I yerə, X sinif şagirdi Camal Axundov biologiya istiqaməti üzrə II yerə layiq görüldüblər. X sinif şagirdləri Cəfər Cəfərov və Aytac Əliyeva biologiya, IX sinif şagirdi Ərhun Abdullazadə isə fizika və astronomiya istiqaməti üzrə III yeri qazanıblar. Eyni zamanda, XI sinif şagirdi Fidan Ruhullayeva və X sinif şagirdi Xuraman Yəhyazadə biologiya istiqaməti üzrə xüsusi mükafata sahib olublar.

Müsabiqədə I yerin qalibləri Misir Hüseynli, Aysan Hacıyeva yollarda alternativ enerjini əldə edən və yol nişanlarını, işıqforları bu cihazdan alınan enerji hesabına çalışdıran cihazın maketini hazırlayıblar. Misir və Aysanın dediyinə görə, hazırda bərpaolunan enerji mənbələrinə böyük ehtiyac var: "Layihəmiz tükənən enerji mənbələrinə qənaət üçün yeni yollar axtarmaq ideyasından yaranıb. İnanırıq ki, sonrakı nəsillər bizim layihəmizin gətirdiyi enerjiden faydalanacaq və dünyada "enerjinin tükənməsi" fikri tədricən yox olacaq".

I yerin digər qalibləri olan Ayaz Ömərli və Ömər İbrahimov isə çirkli havanı virus və bakteriyalardan təmizləyəcək yeni cihaz yaradıblar. Məqsədləri isə bu cihazın real tətbiqinə nail olmaqdır: "Hazırda bir çox xəstəliklərin yaranması çirkli hava ilə əlaqədardır. "Daha təmiz hava, daha sağlam həyat" devizi ilə çıxdığımız yolda məqsədimiz Amerikada keçirilən Beynəlxalq Elm və Mühəndislik Sərgisində də qalib olmaq, patent alaraq cihazımızı tanıtdır".

Liseyin X sinif şagirdi Camal Axundov laborator şəraitdə gümüş nanohissəcikləri sintezindən alınan biokompleksin təbii təsirini öyrənməklə müsabiqədə

"Sabahın alimləri"ndə uğur qazanan "Gənc istedadlar"ı tanıyaq

nı nümunələrlə izah etməsi ilə III yerin sahibi olub. Ərhun gələcəyin fizikidir və bu sevinci indidən paylaşır: "Dünyada mənfi yüklənmiş elektronlar, ionlar, müsbət yüklənmiş proton və kationlar o qədər çox yolla əldə edilə bilər ki... Bunu yalnız araşdırmaq və öyrənməklə, yeniliklərlə tədqiq edə bilərik...".

"Kimya elə bir maraqlı dünyadır ki, insan daim onu araşdırmaq, yenilikləri üzə çıxarmaq istəyir". Bunu isə müsabiqənin xüsusi mükafatçıları - XI sinif şagirdi Fidan Ruhullayeva və X sinif şagirdi Xuraman Yəhyazadə araşdırmaları ilə münisflər heyətində maraqlı doğurduqları üçün deyirlər. "Viruslar bitkilərin daxilində proseslərin sürətlənməsinə gətirib çıxara bilərmi?" adlı təqdimat onların müsabiqədə fərqlənmələrinə səbəb olub.

Gənclərin arzuları böyük, hədəfləri çoxdur. Bir-birindən maraqlı fikirlərə sahib olan bu istedadlar qalibiyyət sevincini ürəkdolusu qeyd edirlər. Ancaq ən maraqlı məqam odur ki, onların hamısı bir ağızdan eyni fikri söyləyirlər: "Azərbaycanı daha yüksək qalibiyyətlərlə tanıtdırmaq istəyirik". Gözəl missiyadır! Uğurlar olsun!

Nurlan CƏBRAYILZADƏ,
BDU-nun Jurnalistika fakültəsinin I kurs tələbəsi